

Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАЦИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№16 (98312) 1920-чи илдән чыхыр 16 апрел 2021-чи ил, чүмә.

Гүжәти 2 рубл.

Рамазан аяынын башланмасы мүнәсибәтилә тәбрик етди

ДР башчысы вәзифәсини мүнвәгәти ичра едән Серкеј Меликов бүтүн Дағыстан халгыны бу көзәл, мүгәддәс Рамазан аяынын башланмасы мүнәсибәтилә сәмими гәлбдән тәбрик едиб, һамыја бу байрамда хош әһвал-руһијә, мөһкәм чан сағлыгы вә арзуларынын чин олмасыны арзулајыб: һөрмәтли дағыстанлылар! Сизи вә сизин симанызда бүтүн мүсәлман дүнјасыны мубарәк Рамазан аяынын башланмасы кәлиши мүнәсибәти илә тәбрик едирәм!

Рамазан мөминләри исламын мәнәви әсасларына-сағлыға, әминаманлыға, јакынларына мөһәббәт бәсләмәјә, имкансызларә әл тутмаға, тәмиз әмәлләрә сәсләјир. Рамазан аяј һәр бир мүсәлман үчүн хүсуси ајдыр. Гој Рамазан аяј инсанларын гәлбиндә инамы күчләндрисин, үрәкләри јакшылыг, сәвки, јарадычылыг енержиси илә долдурсун!

**Дағыстан Республикасынын
вәзифәсини мүнвәгәти ичра едән
Серкеј Меликов.**

РФ һөкүмәтинин Сәдри М.Мишустин Дағыстана кәлмишдир

Апрелин 14-дә РФ һөкүмәтинин Сәдри Михаил Мишустин ишкүзар сәфәрлә Дағыстана кәлмишдир. Тәјјарә лиманында һөкүмәт башчысыны витсе-назир Јуриј Трутнев, Шималы-Гағгаз-Федерал Дайрәсиндә Президентин сәләјәтли нүмајәндәси Јуриј Чајка вә Дағыстан Республикасы башчысы вәзифәсини мүнвәгәти ичра едән Серкеј Меликов гаршыламышлар.

Һөкүмәт башчысы Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүнвәгәти ичра едән С.Меликовла бирликдә Дәрбәнд шәһәриндә «Нарын-галасыны» кәзмиш вә гәдим шәһәрин инкишаф планы илә таныш олмушлар. Шәһәрин мери Рүстәмбәј Пирмөһәмәдов вә баш мемары Иса Мөһәмәдов баш назирә Дәрбәндин комплекс инкишафы үзрә тәдбирләр планыны кәстәрмишләр. Әлавә мәлуматлара көрә Дәрбәнддин инкишафы планыны реализә едилмәси 330 миллиард рубла гүжәтләндирилир. Гејд едилмишдир ки, Дәрбәндин инкишафына Федерал Мәркәздән ајырылмыш вәсаитләр илк нөвбәдә коммунал, мүнәндис, нәглијат, рекрасион, социал вә идман инфраструктура јөнәлдиләчәкдир.

«Дәрбәнд надир шәһәрди, доғрусу мән чоҳдан бурада олмағ арзусунда идим, она көрә ки, тарих китабларындан бу шәһәрин нә гәдәр гәдим вә бүтүн нөгтәји нәзәрдән марағлы олдуғуну билдирдим. Бурадан чоҳсајлы Ипәк јолларыны бири кечмиш, бурада динләрин гарышмасы олмушдур. Бәлә олмушдур ки, Дәрбәнд Дағыстанын, бүтүн Русијанын вә дүнјанын инчисинә чеврилмишдир» дејә М.Мишустин јерли сакинләрлә галаны кәздикдән сонра гејд етмишдир. О билдирмишдир ки, Дәрбәндин инкишафына сәрмәјәләрин миғјасы нәзәрә алынмағла инчтимаи нәзарәт чоҳ вачибдир.

«Дөвләт, инвесторлар, бурада јашајан инсанлар гојмағ истәдиқләри бөјүк вәсаитләр өзүнүзүн веркиләри илә шәһәринизин инкишафына едәјәчәксиниз. Анчағ ичтимаи нәзарәт чоҳ вачибдир. Чүнки Президентин дедији кими бүтүн

идарәчилик гәрарларынын гәбул едилмәсиндә адамларын рәји нәзәрә алынмалыдыр. Вә чоҳ вачибдир ки, бу сөзә көрә мәни бағышлајын, бир гәпиқдә олса сола кетмәсин, бу шәһәри даһа көзәл етмәк истәјәнләр хырда-хырда топладыгы вәсаитләр исраф едилмәсин» дејә М.Мишустин вурғуламышдыр. «Нарын- гала» сидатели вә Дәрбәнд шәһәринин көһнә һиссәси 2003-чи илдә ЈУНЕСКО тәрәфиндән бәшәријәтин үмүдүнја ирси кими гәбул едилмишдир. Хатырладағ ки, чәршәнбә күнү М. Мишустин Дағыстана витсе назир Јури Трутневин игтисади инкишаф назирлијинин башчысы Максим Решетниковун, сәһијә назيري Михал Мурашкунун, тәбијәт назирлијинин башчысы Александр Козловун, РФ-нин тикинти вә мәнзул-коммунал тәсәрүфаты назيري Ирәк Фајзулинин, Ростуризмнин башчысы Зарема Догузованын мұшајәтилә кәлмишдир.

Республикада сәфәрдә олмушдур

Русија Федерасијасынын игтисади инкишаф назيري Максим Решетников республика сәфәринин кедишатында ДР башчысын вәзифәсини мүнвәгәти ичра едән Серкеј Меликовла бирликдә Каспијски тәбәгә шүшә заводунда олмушлар.

Сәфәр чәрчивәсиндә Максим Решетников заводун истәһсалат сехләриндә оларкөн, техноложии просеслә таныш олмуш Серкеј Меликовла проблемләри, потенциалы вә инкишаф планыны музакирә етмишдир. Гејд едилмишдир ки, Каспијск тәбәгә шүшә заводу- ири миғјаслы инвестисија лајиһәсидир, һансы ки, күн әрзиндә 600 тон күчү илә тәбәгә шүшәси истәһсалы үзрә сәнајә мүәссисәсинә дахилдир. Бурада шүшә сәнајәсинин ән мүасир техноложиялар истифадә едиләчәкдир. Заводда Русија Федерасијасынын игтисади инкишаф назиринә сон нәтичәдә республиканын күчлү истәһсалат кластерини формалашдыран бир сыра инвестисија лајиһәләрини презентасија едилмишдир.

ДР сәнајә вә тичарәт назيري Низам Хәлиловун сөзләринә көрә онларын олдуғу «Түбә» сәнајә паркында резидентләрин кәлчәкдә јерләшдирмәси үзрә планлар мөвчудур. Шүшә кластеринин јарадылмасына әсас

дигтәт јетириләчәјинин планлашдырылдығыны Низами Хәлилов вурғуламышдыр.

«Онун јарадылмасы үчүн бизә он резидент ла-зымдыр. Бу күнә алты резидент вардыр. Буна башга кварс гумунун риализасијасы үзрә планлар нәзәрдә тутулмушдур ки, бу да ашағы гүжәтин тәмин едилмәсинин имкан верәчәкдир. Бу гуму «Керомгранит Дагестана» вә «Дагестан Стекло Тара» мүәссисәләри истифадә едәчәкдир, дејә-ДР сәнајә вә тичарәт назيري билдирмишдир. О әлавә етмишдир ки, РФ һөкүмәтинин мувафиг гәрарына көрә сәнајә паркларынын аккредитасија үзрә нәзәрдә тутулмуш планлар федерал дәстәк тәдбирләри алмаға имкан верәчәкдир.

ДР саһибкарлыг вә инвестијалар үзрә акентлији башчысы вәзифәсини мүнвәгәти ичра едән һачымурад Абашилов Дағыстан Республикасынын инвестисија лајиһәләри һаггында әтрафлы данышмышдыр. Онларын ичәрисиндә: «Агромир» ММЧ-нин истихана комплексинин реализә олунмуш лајиһәси, супер интенсив бағларын, шитилијин салынмасы вә «Анжелина» су тутумунун тикинтиси, «Даг Стекло Тара» Авропа стандартларына чаваб верән шүшә габлары истәһсалы үзрә сехин кенишләндирилмәси вә моделишдирилмәси, Дәрбәнд конјак - шәраб заводунун тикинтиси, «Керомгранит Дагестан» дөшәмә плиткалары истәһсалы үзрә заводун

јаранмасы, «Нива- органик» дөмир конструкцијалары истәһсалы үзрә заводун јарадылмасы, нәрә балыг нөвләринин јетиришдирилмәси вә күрү алынмасы үзрә «СКА-Аква» балыг јетишдирән комплексин јарадылмасы, крафт қағзынын вә «КСБК» мәсулларынын маклатурадан јенидән итәһсалы үзрә, «Золотыје пески» турист, рекрасион комплексинин јарадылмасы.Һәмин күн өнчә Максим Решетниковы вә Серкеј Меликов «Керамогранит Дагестан» заводун да олмушлар. Сәфәр заманы онлары ДР һөкүмәтинин сәдри Абдулпатах Амирханов вә Дағыстанын бир сыра профил назирликләринин рәһбәрләри мұшајәт етмишләр.

Дағыстан АСК-нын инкишаф проблемлери музакире едилмишдир

Апрелин 10-да Дербенд коняк заводунда Дағыстанын Башчысы везифесини мувэггэти ичра едэн Серкей Меликов вэ республикада ишкүзар сөфөрдө олан РФ-нин иктисади инкишаф назири Максим Решетников регионун агросөнаје комплексинин инкишафынын актуал мәсәләлери үзрә мушавирә кечирмишләр. Күндәлијин әсас мөвзулары арасында үзүмчүлүјүн вэ шөрабчылығын инкишафы, һәмчинин дә Аракумск вэ Нижнетерск балыг јетишдирмә һөвзәләринин су тәһизаты мәсәләлери вар иди.

Музакирәни габаглајан Максим Решетников гејд етмишдир ки, белә бир вачиб мушавирәнин заводун мејданчасында кечирилмәси тәсадүфи дејилдир. Чүнки үзүмчүлүјүн вэ шөрабчылығын инкишафы регион үчүн башлыча мәсәләләрдән биридир. Өлкәнин иктисади инкишаф назиралијинин башчысы етираф етмишдир ки, Дағыстан там дөврә технолокијасы үзрә Русија конякынын 90 фаизә гәдәрини истәһсал едир.

«Дағыстан конякы» тарихи олан бренддир»,-дејә Решетников гејд етмишдир. Ајдындыр ки, бу саһәни бундан сонда инкишаф етдирмәк л азымдыр. Бизим үчүн бу илк оларәг јени иш јерләринин јарадылмасыдыр. Шөрабчылығы мөһсуллары истәһсалында артыг 20 минә јахын ишләјән адамларын 18 мини үзүмчүлүк саһәсинин пәјына дүшүр. Артым үчүн бөјүк потенциал вардыр».

Бунунла јанашы, федерал назир гејд етмишдир ки, саһәнин инкишафы тәкчә регион үчүн актуал олан мәшғулијәт мәсәләләринин һәллине јох, һәм дә социал програмларын һәллине имкан јарадыр, әләвә веркиләрин регионал бүдчәә дахил едилмәсинә көмәк кәстәрир. Бундан саважы биз дикәр регионларла вә һәм дә өлкәләрлә тичарәт мунасибәтләринин инкишаф етдирилмәсинә имкандыр. Максим Решетниковун сөзләринә кәрә коняк мөһсуллары истәһсалчыларына артыг муһүм дәстәк кәстәрилир. Өтән илдә чох вачиб гәрар гәбул едилмишдир. РФ һөкүмәти «компенсацијалы механизми» там дөврә истәһсалчылары үчүн верки чыхмасыны ишә салмышдыр.

«Бү күн биз көрүрүк ки, һәммин механизм ишләјир, инвестијия програмлары реализе едилир. Биз разылыға кәлмишдик ки, гәнаәт едилмиш вәсаитләри муәссисәләр инвестијия програмларына јөнәлдәчәкләр. Вачиб тәдбирләр сырасында үзүм саһәләринин кенишләндирилмәсидир. Бу башлыча истигамәтдир. һансы ишләрин көрүлдүјүнү вә һансы әләвә гәрарлар гәбул едилмәси үчүн бу күн музакирә апарачагы».

Сөзүнү давам етдирән Русијанын иктисади инкишаф назири бөјән етди ки, саһәнин бүтүн проблемләри мөлүмдур вә

хүсусилә онларын бәзиләринин үстүндә дајанмағы тәклиф етди. Решетников деди ки, биринчиси там дөврә технолокијасы үзрә истәһсалчылар үчүн комплекс лицензијанын ишә салынмасы барәсиндә көмәк лазымдыр. Јәни, бирбаша бизнесин пулуна гәнаәт етмәкдән өтрү 5 әвәзинә бир сәнәд һазырланмалыдыр. Минимал гијмәтләрин өлчүсү, коняк мөһсулларынын кәндәрилмәси вә тогдансатышы, еләчә дә Авросија иктисади иттифаг чәрчивәсиндә коняка мөһбури тәләбләрин мөјәјән едилмәсилә бағлы мәсәләләр вардыр.

Бөјүк идарәләрарасы команда илә ишләјирик. Чохдан бу саһәни һимәјә едән өлкәнин малијә назираһинин муавини Алексей Сазоновун бурада иштирак етмәсиндән мөмнунам. Бундан саважы, кәнд тәсәруфаты назирлијиндән һәмкарларымыз да бурададыр. Јәни мушавирәдә башлыча гәрарлары гәбул едәнләр иштирак едир вә биз тәклифләри формалашдырыб онлары РФ һөкүмәти сәвијәсинә чыхара биләрик»,-дејә Максим Решетников һәмкарларыны конструктив ишә дөвәт етмишдир.

Дағыстанын башчысы өз тәрәфиндән

көркәмли нумәјәндәләрин республика кәлдијинә вә регионун социал-иктисади инкишафы проблемләринә дигтәтә кәрә тәшәккүрүнү билдирди.

Еләчә дә Серкей Меликов чари илин март ајынын әввәлләриндә Федерасија Шурасында Дағыстан Республикасынын күнләринә һәср олунмуш тәдбирләрә гәјытды. Субјект башчысы хатырлатды ки, бу тәдбирләрин јекунларына кәрә ДР-ин социал-иктисади инкишафына дөвләт мудәфиәси һагында гәрар гәбул едилмишдир.

«Башлычасы назирлијин бу күнкү кәлишинә биз онилләкләрлә јығылыб галмыш бир чох мәсәләләр үзрә гәрарын тапылмасына имкан кими бахырыг. Дағыстанын инкишаф етмәјә хејли потенциалы вар вә республиканын бүтүн һакимијәт органлары рәһбәрлијинин гаршысында дуран мәсәлә вәтәндашларын фираванлығы намини имканларымызы сәмәрәли истифадә етмәкдир»,-дејә Меликов вурғуламышдыр.

Регион башчысы мушавирәнин биләваситә әсас мөвзусуна- АСК-нин инкишафына кечәрәк тәдбир иштиракчыларынын дигтәтини республиканын һәјәт тәмина-

тында бу саһәнин хүсуси јер тутдуғуна јөнәлтди. Бу саһәдә үмуми рекионал мөһсулун 25 фаизинә гәдәри формалашдырылыр вә иктисади фәал әһалинин үдә бир һиссәсини әһәтә едир. Көрүлмүш тәдбирләр дөвләт һакимијәтинин федерал органлары илә гурулмуш системли иши сәјәсиндә сон илләрдә агросөнаје комплекси бир сыра кәстәричиләр үзрә Русија субјектләри арасында лидер мөһгәләрини тутур. Буну ашағыдакы рәғәмләр тәсдиг едир: Дағыстан гојун вә кечиләрин сәјына вә еләчә дә тәрәвәз мөһсулларынын јығылмасына кәрә биринчи јери тутур. Регион башчысы демишдир: «Бизим сәјләримиз потенциалы реализе едилмәмиш республика үчүн приоритет саһәләрин бундан сонра да стимуллашдырылмасына јөнәлдилмишдир».

Онлары дәғигләшдирән Серкей Меликов дүјүчүлүк, интенсив балыгчылыг вә әл-бәттә ки, сон илләрдә инкишафында хејли позитив дәјишкисликләр олан үзүмчүлүк вә шөрабчылыгыдыр. Онлар һәм дә регион үчүн социал әһәмијәтли вә бүдчә јарадан иктисади саһәләрдир. Өтән илдә Дағыстан үзүмчүләри сон 30 илдә рекорд- 209 мин тона јахын күнәш мөһсулу топлајараг Русијада биринчи јери тутмушдур. Бу мөһсулун 145 мин тону емәлә кәндәрилмишдир. Анчаг республика башчысы бу рәғәмләри 70-80-чи илләрлә, Дағыстанда үзүм јығымынын 370 мин тону етдүјү илә муғажисә етмәји тәклиф етмишдир.

«Ајдындыр ки, саһәнин артымы үчүн һәлә дә имканлар түкәнмәмишдир»,-дејә әминлијини билдирән Меликов ганунверчилик саһәси үзрә тәклифләр ирәли сүрмүшдүр. һазырда шөрабчылыг саһәсинә аид федерал ганунун даһа да тәкмилләшдирилмәси мәсәләси музакирә едилир. Дағыстан бу ганунун коняк мөһсуллары дахил едилмәклә, бүтүн шөрабчылыг мөһсулларына шамил етмәсинин јайылмасыны тәклиф етмишдир.

Мушавирәдә Дағыстанын баш назири Абдулпатах Амирханов, витсә-назир Абдулмүслүм Абдулмүслимов, стас-катиб РФ малијә назираһинин муавини Алексей Сазонов, РФ кәнд тәсәруфаты еазирлијинин биткичилик, механикләшдирмә, кимјалашма вә биткиләрин муһафизәси Департаментинин директору Роман Некрасов, ДР тәбии сәрвәтләр вә эколокија назири вәзифәсини мувәггәти ичра едән Рәһман һәмидов, су еһтијатлары вә тәсәруфатынын федерал әкетлијинин су мәнбәләри вә су тәсәруфатынын фәалијәтинин регулјасија Идарәсинин рәиси Дмитри Савотски вә РФ иктисади инкишаф назирлијинин вә рекионал назирлик вә идарәләрин дикәр нумәјәндәләри иштирак етмишләр.

ДР Башчысынын мәтбуат мәркәзи

Максим Решетникова Дербендин инкишаф програмыны презентасија етмишләр

ДР Башчысы вәзифәсини мувәггәти ичра едән Серкей Меликов вә регионда ишкүзар сөфөрдә олан Русијанын иктисади инкишаф назири Максим Решетников Дербендин комплекс инкишафы дөвләт програмы илә таныш олмушлар.

Тәдбирдә Дағыстанын баш назири Абдулпатах Амирханов, Дербенд шөһәринин башчысы Рүстәмбек Пирмөһәммәдов, назирлик вә идрәләрин рәһбәрләри иштирак етмишләр. Гонағлара Дербендин 2021-2025-чи илләрдәк комплекс инкишафы планы чәрчивәсиндә реализе едилән тәдбирләр һагында данышмышлар.

Гејд едилмишдир ки, шөһәрин инкишафына комплекс јанашманын мөјәјән едилмәси мөһсәдилә уstad-планын ишләниб һазырланмасындан өтрү бөјүнәлхалг пешәкар мүсабигә кечирилмишдир. Нәтичәдә Русијанын, Франсанын, Нидерландын вә Бөјүк Британијанын ләјиһә вә мемарлыг бүролары дахил едилән консортсиум

«Шөһәр туристләр үчүн, шөһәр сакинләр үчүн» башлыча тезиси олан уstad-план ишләниб һазырланмышдыр. Артыг һәммин уstad-план әсасында Дербенд шөһәринин 2025-чи иләдәк тарихи-мәдәни вә муасир мәркәз консепсијасыны бирләшдирән комплекс инкишаф планы ишләниб һазырланмышдыр.

Дербендин баш мемары Иса Мөһәммәдов көрүлмүш вә планлашдырылан тәдбирләр барә-

синдә данышмышдыр. Онун сөзләринә кәрә бир сыра истигамәтләр- инфраструктур ләјиһәләр, әсаслы тикинти вә «сүрәтли гәләбәләр» ләјиһәләри вардыр. Сон категорија үзәриндә дајанан Иса Мөһәммәдов онларын бәзиләри һагында данышмышдыр. Белә ки, мәдәни ирс абидәсинин вә шөһәрин симасы олан Низами Кәнчәви адына паркын абадлашдырылмасы үзрә ишләр бу күн давам етдирилир.

Парк «Нарынгала» галасынын Шимал дивары бојунча шөһәрин мәркәзиндә јерләшир. Бурада һүндүрлүјү 70х70 саһәси олан медиа фәвварәси јарадылачаг, онун фәвварәси 30 метрдән јухары һүндүрлүјү галхачагдыр. Бунунла јанашы, паркда истираһәти кечирилмәси үчүн музәј вә дикәр биналары өзүнә дахил едән рекрасион зона нәзәрдә тутулмушдур. Бундан әләвә парка кәләнләр онун әразисиндә апарылан археоложи газынтылары да мушаһидә едәчәкләр. Бурада «Лун» экранопланы вә һәрби техника экспозијиясы јерләшдирилән «Патриот» паркы вә дигтәти чәлб едән дикәр мәркәзләр олачагдыр. һәмчинин дә бу әразидә ушаг дүшәркәси, страјк бол вә дикәр һәрби ојунлар зонасы јарадылачагдыр. Паркын јерләшмәсини нәзәрә алмагла бурада чимәрлик истираһәти үчүн шөраит јарадылачагдыр. Ишләрә бу ајда башланылмасы планлашдырылмышдыр. Әразиләрин комплекс инкишафы үзрә ләјиһәләрә кәчән шөһәрин баш

мемары «Јужный» микрорајонунда мигјаслы ләјиһәнин реализе едилмәси барәсиндә мөлүмат вермишдир. Ваһид ичтимаи мөкәнла бирләшдирилмиш мәсјид, синагог вә килсәдән ибарәт дини комплекс онун өзәји олачагдыр. Еләчә дә мәнзил, мөһманхана комплексләри, автомобил сахлајан јерләрин вә социал инфраструктурун тикинтиси планлашдырылыр.

Гејд едилдији кими дәрбәндләр вә шөһәрин гонағлары үчүн хүсуси әһәмијәт кәсб едән «Гырхлар» гәбристанлығы әразисинин комплекс абадлашдырылмасы ајрыча ләјиһәдир. Бундан башга Иса Мөһәммәдовун мөлүматына кәрә маһалларын, шөһәрин тарихи кварталларынын бәрпа едилмәси давам етдирилир.

Гејд едилмишдир ки, бурада тәкчә инсанларын комфортлу һәјәти үчүн дејил, һәм дә онларын саһибкарлыг фәалијәтинин инкишафы үчүн лазыми шөраит јарадылыр. Бу тәшәббүсү Максим Решетников мүсбәт гијмәтләндирмиш, бунунла јанашы, истигамәтин дәстәкләнмәси үчүн механизмләр дүшүнүлмәсинин вачиблијини дә гејд етмишдир.

ДР Башчысынын мәтбуат мәркәзи

Дағыстан үчүн актуал мовзулар шөрһ едилмишдир

ДР башчысы везифәсини мұввәгәти ичра едән Серкей Меликов вә Русијанын игтисади инкишад назире Максим Решетников рекионун әразисиндә кечирилән тәдбирләрин јекунларын үзрә мұхбирләрин суалларына чаваб вермишләр.

Республикаја сәфәрин әсас мәсәдләри онун нәтичәләри вә рекионун инкишад переспективләри һаггында суала чаваб верән Максим Решетников демишдир: «Шималы – Гафгаз Федерал Дайрәсинин инкишад програмынын республикада нә чүр реализе едилмәсинә, һансы объектләр тикилдијинә, мөвчуд олан проблемләрә баһмаг вәчиб иди. Биз тәкчә програмларын һәјата кечирилмәсинә сәфәрбәр олмамшыг, даһа кениш тәдбирләр сијаһысыны әһатә етмишик: Мүхтәлиф игтисади зоналарын ишә дүшмәси илә бағлы, илк нөвбәдә бурада фәалијәтдә олан кичик вә орта бизнесин дәстәји програмы чәрчивәсиндә јарадылмыш сәнәјә паркларынын вәзирәтилә таныш олду. Биз «Керомгранит Дагестан» АЧ вә «Каспијски тәбәгә шүшә заводу» кими ири ләјһәләрлә вә бир сыра ләјһәләрлә таныш олду. Бу чох вәчиб андыр она кәрә ки, игтисадијатын инкишафы, игтисади базисин мөһкәмләндрмәдән стабил инкишафа наил олмаг гејри мүмкүндүр. Инди биз бу мәсәләјә әләвә импульс верилмәсинин разылығына кәлмишик. Бу бизим һәл етдијимиз биринчи мәсәлә иди. Инкинчи – Дәрбәнд мәсәләсидир. Дәрбәндин инкишафын ајрыча програмынын гәбул едилмәси үзрә Русија Президентинин тапшырыгы вардыр.

Сонра Дәрбәнд конјак комбинатынын әразисин дә Русијанын малијә назиринин мұавининин иштиракы илә рекионун агро-сәнәјә комплексинин инкишафын актуал мәсәләләри үзрә мұшавирә кечирилмишдир. Кизли дејилдир ки, етән илдә үзүм тәнәјиндән сон мөһсула дөк там дөврәси олан мүәссисәләрдә аксизләрин ашағы ендирилмәси үчүн гәрарлар гәбул едилмишдир вә бу гәрарлар кәрә ендирилмиш аксизләрдән гәнәәт едилмиш вәсаитләри инвестијалара јөнәлдилмәлидир. Үзүмлүк сәһәләринин кеншләндирилмәсинә дә бөјүк тәләбәт вардыр. Бурада һәмчинин дә Дағыстан Республикасынын социал инкишафы мәсәләләри үзрә бөјүк ишчи мұшавирәси кечирилмишдир. Рекионун инкишафы үчүн су тәһһизаты, канализација вә мұһәндис инфрактруру илә бағлы мәсәләләрдән ән актуалыдыр. Биз Хәзәр дәнизинә ахыдылан чиркаб сулларын минимума ендирилмәси истигамәтиндә ирәләмәли, чүнки еколожи проблемләр туризмин инкишаф етдирилмәсинә әнкәнликләр тәрәдир»

ШГФД-нин инкишафы дәвләт програмынын јенидән ишләниб һазырланмасына вә ондан нә чүр социал сәмәрә кәзләниләчәји суалына Максим Решет-

ников белә чаваб вермишдир. «Етән илдән Әлкә Президентинин әсас тапшырыглары үзрә Русија һөкүмәти Сәдринин дәстәји илә биз малијәләшдирилмәнин артырылмасын наил олду. Бу социал вә туризм объектләринә аиддир. Биз су вә канализација илә бағлы мәсәләләри – Дағыстанын вә бүтөвлүкдә Хәзәрин башлыча стратеги инкишаф мәсәләләрини һөкүмәт сәвијәсинә чыхарылмасыны гаршыја гојмушуг. Онлар бүтүн Шималы-Гафгазы нараһат едир. Биз програмын мөһәлә-мөһәлә јеринә јетирилмәсинә әләвә мәнбә вә диггәт чәлб едилмәсини истәјирик». Апрельин 14-нә планлашдырылмыш Дағыстанын башчысынын везифәсини мұввәгәти ичра едән Серкей Меликовун бир баша ефирлә бағлы мәсәлә үчүнчү иди. Мұхбир сорушду ки, Серкей Меликов ефир чәрчивәсиндә һансы актуал мәсәләләри галдырмаг истәјир.

«Бир баша ефир заманы Дағыстанын социал игтисади инкишафынын мұхтәлиф истигамәтинә чавабдәһ олан ДР һөкүмәтинин везифә шәхсләри иштирак едәчәкдир. Энергетика, су тәһһизаты илә бағлы проблемләрин нә чүр һәл едәчәји барәсиндә суалар әлбәтә бизә дә вериләчәкдир. Сиз јахшы билирсиниз ки, вә чохлары гыш вахтында баш вермиш зәһәрләнмәләрлә, кејфијәтсиз су верилмәси, електрик енерјисинин верилмәсинин күтләви кәсилмәси, евләрә кифајәт гәдәр газын верилмәмәси мәсәләләри илә үзләшдијинин шаһиди олмусунуз. Јекин ки, адамлар бу мәсәләләри галдырачаг вә биз бунлара максимал чаваб вермәјә чалышачағы. Чох миннәтарам ки, бу күн Максим Кенәдијевич бурада тәкчә РФ-нин игтисади инкишаф назирлијинин нүмәјәндәләри вә һәм дә игтисадијат үзрә чавабдәһ башга назирликләрин әмәкдашлары дахил олан команда илә бурададыр. Сәјләр анчаг онларын һәлли үчүн инзибаты истигамәтләр тәләб олунур, һансы ки, онлар һәм федерал һәм дә рекионал сәвијәдә һәл едилмәлидир. Дағыстанын сакинләри гаршысында мұәјјән етдијимиз вәзифәләрин һәл едилмәси үчүн бу күн биздә, кифајәт гәдәр чиддә вә јахшы систем јарадылар.

Бу күнләрдә Дәрбәнддә дини вә мәишәт мәсәләләриндә диндарлығы вә тәмкинлијили илә танынан Исамитдин-Һачы Нәчмәтдинович Новрузәлијевлә кәрүшдүм. Онунла сәһбәтимә ашағыдакы суалла башладым.

-Исамитдин Һачы, Рамазан ајы бизим үчүн нә демәкдир?

-Бисмиллаһир-рәһманир-рәһим! Ән мөһәмәтли вә уча Јарадана һәмд олсун. Етән Шабан ајы да Рамазана гәдәр олан мүгәддәс ајлардан биридир. Бу ајда оруч тутмаға һазырлығы башламалыыг. Шабанын ортасында Чәбрајыл мөләк пејғәмбәрә кәрүндүју заман деди: «Галх Мөһәммәд, бу күн чәннәт мөһәмәтинин 300 гапысы ачылыр». Сәһәри күн пејғәмбәр (с) оруч тутду. Шабан ајынын 15-и кечәси, бараат ке-

дојурмалы, һәм дә буну өз айләнизи једирдијиниз кими ејни дәрәчәдә етмәлисиниз.

-Ајдындыр! Сон вахтлар дүнјанын тибб аләми бир ајлыг оручун инсан организми үчүн бирмәналы хејрли олдуғуну бојнуна алыр.

-Бәли, бу артыг мұбаһисәләрә вә етиразларә сәбәб олмаз. Чүнки уча Аллаһ һәр шейдән әввәл мәнәви тәмизләнмәји гојур. Папирос чәкмәк, алкоголь, бәдәнә зәрәрли пис вәрдишләрдән имтина етмәк әлбәтә, сағламлығымызын хејринәдир,

Исамитдин Һачы: Рамазан-руһән вә чисмән тәмизләнмә демәкдир

чәси, «Јасин» сурәсини үч дәрә охумаг әдәтдир вә биз һәр дәрә Аллаһдан сағламлыг, узун өмүр, рузу-бәрәкәт, кұналарымызын бағышланмасыны диләјирик. Будур, һәлә Шейх Сирачутдин әл-Хурики тәрәфиндән тәсис едилән «Чәнуби Дағыстанда Ислам» гәзети. Шабан ајы һаггында бу нөмрәдә әтрафлы јазылыб. Әзүллә апар, евдә охуларсан.

Мүгәддәс Рамазан ајы, кинатын Јараданындан бәндәләринә бөјүк бир мөһәмәтдир. Мәһз бу ајда Гуран-Кәрим пејғәмбәримизә кәндәрилди, уча Аллаһын она саламы олсун. Аллаһын бизә кәндәрдийи китабында јер үзүндәки бүтүн инсанларә ибадәт, тәлимат вә һидәјәт олараг Рамазан ајында оруч тутмағын бүтүн мүсәлманлар үчүн мүтләг олдуғу билдирилди.

-Сәһәрдән ашама гәдәр јәмәк вә су гәбул етмәдән оруч тутмаг асан дејил. Мәсәлән, мәним тәзјигим, һемоглобиним ашағыдыр. Буна кәрә дә оручун онунчу күнүндә мәнә һалсызлыг вә башкичәлләнмә башлајыр.

-Бу чүр бәһанәләр гәбул едилмир. һәмилә вә ја ушаг әмиздирән гадынларын, хәстәләрин-әкәр онларын һәјатлары үчүн тәһһүкә јаранарса, сәјјаһларын оруч тутмасына ичазә верилмир. Әкәр мұәјјән сәбәбләр үзүндән оруч тута билмирсизсә, бунун өвәзини башга бир заманда-илин истәнилән вахтында чидди сурәтдә, јәни нөвбәти Рамазана гәдәр едәмәлисиниз.

-Әкәр Рамазандан сонра да бурахылмыш оручун әвәзини верә билмириксә?

-Бу вәзијәтдә јохсуллары

ама бу мүгәддәс ајда характеримиздәки мәнфи олан һәр шейдән имтина етмәли, пахыллыг, һејван инстинктләриндән гуртулмалыыг. һәддиндән артыг хәсислик, егостик, пис сөз вә с. кими инсан руһунун бу кими писликләринә гаршы мұбаризә, иман уғрунда дөјүш мејданында дөјүшмәкдән даһа чәтиндир. Пејғәмбәрин өз нәфсинә гаршы мұбаризәни бөјүк бир чихад, әлиндә силаһ тутараг иман уғрунда савашы исә кичик бир дөјүш адландырмасы әбәс јерә дејилди.

-Бәли, өз пис вәрдишләринлә мұбаризә апармаг чәтиндир, буна шүбһә јохдур. Инди исә мәни вә еһтимал ки, бир чох дикәр мүсәлманларә нараһат едән бир суал вермәк истәрдим: Мүсәлманлар бу күн нијә бу гәдәр бөлүнмүшдүр? Чохлу тәригәтләр вар вә онларын һәр бири өзүнү Ислам динини дәрк етмәкдә доғру, галанларыны исә јанлыш јолда кәрүр. Мәнә елә кәлир ки, фәргли чәрәјанлар арасында һеч вахт бирләшмә, разылашма вә ја дәрәк ки, консенсус олмајачагдыр.

-Бәли, шүбһәсиз ки, бу проблем мән дә дахил олмагга бир чох мүсәлманә әзир вә әзаб верир. һәм Гуран-Кәримдә, һәм дә Пејғәмбәримизин (с) чохсајлы һәдисләриндә мүсәлман үмәтинин бирлијини горуағын зәрүрәти вә әһәмијәти даима вурғуланыр. Лакин Пејғәмбәрин (с) вәфатындан дәрһал сонра бир парчаланма башлады, шиәләр вә сүнниләр арасында бир парчаланма олду. Бу күн габагдан хәбәр верилдији кими, Пејғәмбәримиз (сәллаллаһу

әләһи вә сәлләм) бирләшмиш үммәт јетмишдән чох ахына ајрылды.

Бирләшмә мүмкүндүрмү? Әлбәтә, бу күн буна чох чәтинликлә инанмаг олур. Амма бу һәрәкатларын лидерләри ағылла һәрәкәт едәрәк, хырда шейләри кәнара гојараг, бирләшмәји Ислам үммәтини күчләндирмәјин әсас шәртләриндән бири һесаб етсәләр, мұхтәлиф чәрәјанларын јахынлашмасы мүмкүндүр.

Көркәмли алим вә илаһијатчы Имам Әбу Һәнифә, уча Аллаһ ондан разы олсун, һәнәфи мәнзәбинин баниси олан иранлы вә Куфә «бәнзәтмә илә мұһакимә етмә» (гизас) рационалист принципләриндән истифада едәрәк бир метод инкишаф етдирди.

Гејд етмәк ләзимдыр ки, һәнәфи мәнзәбинин тәдрисиндә вәчиб бир јер ичма-јәни Гуран вә сүннәјә зидд кетмәдән һәр һансы бир мөвзуда илаһијатчыларын јекдил рәјидир.

Имам Малик ибн Әнәс елмин хорузларын вә гочларын мұбаризә апардығы бир јер олмадығыны, елмин һәмишә сијаси һәјатда мәнәсыз гарышыгыга гаршы олдуғуну сөјләди. Имам Шафи, Аллаһ ондан разы олсун, әввәлки имамларын ичма һаггында тәлимләрини даһа да инкишаф едирди. һәтта Пејғәмбәр (с)- өз сәһабәләри илә мөсләһәтләшди вә онларын фикирләрини нәзәрә алды. Бизим заманымызда, тәәссүф ки, аз адам фикирләрини вә биликләрини сон һәгигәт һесаб едәрәк, башгалары илә мөсләһәтләшмәк истәмир.

-Бәли, марагыдыр! Исамитдин-Һачы, бу гәдәр әтрафлы чаваб үчүн Сизә тәшәккүр едир, мөһкәм чан сағлығы вә Ислам елмини өјрәнмәниздә давамлы уғурлар арзулајырам.

-Руһумузу вә чисмимизи тәмизләјән ај олан Рамазанын кәлиши илә марагландығыныз үчүн Сизә вә гәзәтинизин әмәкдашларына тәшәккүр едирәм.

Гәдирбәј Әмәров.
Рус дилиндән чевирән:
А.Ағакишјева

МӘДӘНИ ҺӘЈАТЫМЫЗ

Бу илин апрел ајынын әввәлиндә Дәрбәнд шәһәриндә јерләшән 6 сәјлы интернат мәктәбинин шакирдләри һәммин мәктәбин Азәрбајчан дили вә әдәбијаты мұәллиминин мұшајәти илә шәһәримизин мәркәзіндә јерләшән, лакин тикитини һәлә дә, тәәссүфләр олсун ки, баша чатмајан Азәрбајжан Дөвләт драм теа-

директору Фирдовси Әскәров, театрын гурулушчу-режиссору Јагут ханым Хандадашова чох мөһрибан вә сәмими гаршылајараг онлары театрын иш режими илә, кејим үзрә рәссамын иши театр рәссамы, актјор вә режиссору иши барәдә онлара мәлумат вердикдән сонра шакирдләри таныш олдуғлары пешә саһибләринин иш отағлары илә дә таныш етдиләр. Театра сәјаһәт шакирдләрин үрәјинчә олмуш вә онларда Азәрбајжан мәдәнијәтинә, инчәсә-нәтинә рәғбәт һиссини даһа да јүксәлтмишдир. Үмид едирик ки, онларын да арасында бу пешәләрдән һансына јијәләнмәк истәјәнләр дә тапылачагдыр.

Н. Рәһим гызы

Азәрбајчан Дөвләт драм театрына сәјаһәт

трынын гонағы олмушлар. Мәктәблиләри бу мәдәнијәт очағына кәрәсән һансы мараг чәкиб кәтирилмишди? Јекин ки, халгымызын зәнкин мәдәнијәтинә, әдәбијатына олан мараг. Сәмајә Садыговна Әлибәјова дәрс дејди шакирдләринә тәкчә Азәрбајжан дилини өјрәтмәклә кифајәтләнмир, онун тез-тез шакирдләри илә биркә тәшкил етдији мараглы тәдбирләр мәктәблиләрин руһуну охшајыр вә ејни заманда да онларда әдәбијата сонсуз мараг һиссини дә артыр. Бунун нәтичәси олараг Сәмајә Садыговна шакирдләрини театрын иши илә јахындан таныш етмәк мөһсәдилә онларла бирликдә Азәрбајжан Дөвләт драм театрына сәјаһәт едирләр. Орада шакирдләри театрын

МЭДЭНИ ҺӘҖҖАТЫМЫЗ

Надир истедадлы шаирәмиз

Һәр дәфә истедадлы инсанлар һаггында гәләм алыб јазмаг истәјәндә ағ кағыз гаршысында саатларла отурсан да бир кәлмә јазма билмирсән. Көрәсән нијә белә олур? Белкә она көрә ки, онун фәдакар, һәрарәтли үрәјинин мүгабилиндә јазачагын сөзләр сәни ганә етмиш, үрәјинә јатмыр? Вә ја бәјининә кәлән фикирләр үрәјинин истисинә гызымадыгы үчүн сәни разы салмыр? Ахы онун кешмәкешли һәјјаты, бирчә дәфә көрдүјү адама үрәјини ачмагы, јахын адамы кими гәбул етмәји, кениш үрәји, бөјүк ишләр көрмәк истәји елә тәбиидир ки!

Нәһәјәт нәғмәкар-шаир, мүғәни вә маһнылар мүәллифи кими јашадыгы обадан чох Азәрбајчан, Иран вә Түркіјә кими гәдим тарихи вә мәдәнијјәт олан дәвләтләрдә јахшы танынмыш Зејнәб Дәрбәндли һаггында јазмаг мәнә дә нәсиб олду.

Зејнәб Шәмсәтдин гызы Ибраһимхәлилова (Дәрбәндли) Дәрбәнд рајонунун учгар кәндләриндән бири олан Рүкәлдә доғулуб боја-баша чатмышды. Зәнкин тарихи олан бу кәндән чохлу мәшһур адамлар чыхмышды. Ислам тарихиндә хүсуси јери олан

сынын 100 иллији әрәфәсинә тәссадүф етмәси Зејнәбин кәләчәкдә даһа мәһсулдар чалышмасына јәкин ки, бөјүк тәкан верәчәкдир. Гонағлары вә тәдбир иштиракчыларыны Рүкәл кәнд бирләшмәсинин башчысы Сәфәрулла Чамалов, Дәрбәнд рајон вә «Дәрбәнд шәһәри» шәһәр даирәсинин мәдәнијјәт идарәләринин рәисләри Телман Нәчәәлијев вә Самилә Нәчәфова тәбрик етдиләр.

Һәјатда һәрә бир өмүр јашајыр. Јакин бир нечә өмүр јашајанларда вардыр Зејнәб белә надир инсанлардан

лујам. Јашамагы вә мүбаризә апармагы мәнә о өјрәтмишдир. Мәрдлији вә гәлб сафлығыны, нәчиб вә хејриһаг олмагы мәнә анам өјрәтмишдир. Она көрәдә ана сөзү неч вахт дилимдән дүшмәмиш вә әминәм ки, өмрүмүн ахыра кими дүшмәј-әчәкдири. Јубиләј шәнлијинә Зејнәбин ифасында ана һаггында маһны илә башланмасыда бу севкинин тәрәннүмү иди. Сонра јубиләры Рүкәл орта үмүмтәһсил мәктәбинин директору Јадикар Мирзәханов, кәнд мәдәнијјәт евинин директору Күлчәһрә Нәсәнова, Русијанын јазычылар Иттифагынын үзвү, филолокија елмләр намізәнди, табасаран шаирәси Елмира Ашурбәјова, Ләзки Дәвләт Мусигили драм театрынын әдәби һиссәсинин мүдири Еминат Заирбәјова, ләзки дилинә чеврилмиш Зејнәбин «Мәним Дағыстаным» шеирилә чыхыш едән балача Мәријәм вә бир сыра гәләм достлары тәбрик етдиләр. Онларын арасында Дағыстан вә

дир. Шәрәфли өмүр јолу исе онун сирдашыдыр. Чыхыш едәнләр арасында Зејнәбә, онун јарадычылығына хүсуси јанашан инсанларда вар иди. Онлардан фәлсәфә елмләри намізәди, Дағыстан Дәвләт Университетинин кафедра до-сенти, профессор, ЮНЕСКО-нун кафедра шөбәсинин мүди-ри, дүнја мәдәнијјәти вә дин-

О деди мәним хәтрими истәјиб бураја тәшриф бујран гонағлара бөјүк тәшәккүрүмү билдирәм. Ајрыча оларатәдбирин тәшәббүскарларына вә фәал иштирак едән «Дәрбәнд» республика гәзетинин әмәкдашларына, Рүкәл орта мәктәбинин директорун Јади-кар Мирзәханова, мәдәнијјәт

Гафгазын ән бөјүк дини алими Сејидһәмәд Нүсәмәтдин ал-Рүкәли һәмдә Мүһәммәд пејғәмбәри гырхынчы нәслинин нәтичәсидир. Једди дини мәбәди (пирләри) «Дешикли даш» пири атәшпәрәстләр дөврүнә аид зијарәткәһдыр. Надир тарихи олан бу кәндән заман-заман истәдадлы адамлар чыхмасы тәбиидир. Бунлардан бири надир истәдада малик шаирә Зејнәб Дәрбәндлидир.

Бу күнләрдә рајонун ән көзәл мәдәнијјәт евиндә Зејнәбин јарадычылығына нәср едилмиш јубиләј тәдбири кечирилмишдир. Бу кәндин вә Дәрбәнд рајонунун мәдәни һәјатында әләмәтдар һадисә кими һафизәләрдә галачагдыр.

Тәдбирдә Дәрбәнд рајонунун вә шәһәринин мәдәнијјәт, кәңчләр сијасәти, идман вә туризми идарәсинин рәисләри, алимләр, зијалылар, шаирләр вә мүғәниләр иштирак етмишләр. Онларын һәр бири Зејнәбә руһән чох јахын вә һәмишә јахшы үнсијәтдә олан инсанлардыр. Јери кәлмишкән ону да гејд етмәк лазымдыр ки, тәдбирин чох әләмәтдар бир илдә- бөјүк Низаминин 880 иллик јубиләји, Дағыстан Республикасынын јаранма-

биридир. Бу күн Зејнәб Дәрбәндли нәғмәкар-шаирә, Зејнәб үрәкләри ригәтә кәтирән көзәл сәсли мүғәни, Зејнәб маһнылар мүәллифи, журналист, Дағыстан вә Азәрбајчан јазычылар бирликләринин үзвү, «Илин шаири», «Вәтән шаири» номинасијаларынын лауреаты, 2012-чи илдә Азәрбајчанда «Нәғмәкар шаир», «Гызыл гәләм» мукафатчысы, Гыргызыстанда «Јени сәс» мүсабигәсин галиби, чохлу диплом вә тәшәккүр мәктубларына лаиқ көрүлмүш популар инсандыр. Бу сијаһыны даһа да артырмаг олар. Чүнки о бир сыра Бејнәлхалг форумларда бир публисист кими чыхыш едәрәк тарихимизи вә мәдәнијјәтимизи, Дәрбәнд елини чох-чох узағларда таныдыр. Өзүнүн ичтимаи фәалијјәтинә шеир јазмагла башлајан кәндли гызы бу јолда чәсарәтлә аддымлајараг артыг өзүнү тәсдиг едә билмишдир.

Шаирлик она Аллаһ веркисидир десәк јанылма-рыг. Һәлә кичик јашларында јаздыгы илк шеирини анасына итфәһ едән Зејнәб бу һагда дејир: «Мән анамы чох севи-рәм, бәлкәдә она көрә ону вахтындан әввәл итирмәли ол-дум. Мән она һәјатымла борч-

Азәрбајчан јазычылар бирли-нин үзвләри, јерли шаирләр Фәхрәтдин Гәрибсәс, Тәһми-раз Имамов, Таһир Саләһ, тарихчи-шаир Гәдирбәј Өмә-ров вар иди. Һәр чыхышдан сонра рајон вә шәһәримиздә јахшы танынан мүғәнниләр шаирәнин көзәл маһныларыны бачарыгла ифа едирдиләр. Дағыстан Республикасынын әмәкдар артистләри Мәһ-рәм вә Рәһилә Өмәровларын, Зејнәб Султанәһмәдованын, Севда Бејбалајеванын, Јал-чын Күлмәһмәдовын Зејнәб Заирбекованын чыхышлары алгышларла гаршыланды. Бүтүн шаирләр тәрәфиндән вәсф олунан ишыгы һиссләр-мәһәббәт мөвзусу, вәтәнә, халға, инсанлара севки Зејнә-бин јарадычылығындан да јан кечмәмишди. Анчаг бу сирләр онун үрәјинин севкиси оларатә-галыр. Бу мөвзудан сәһбәт дүшәндә шаирә бөјүк әминли-клә дејир: Кишиләр мәним үчүн ја гардаш, ја да атадыр башга чүрдә ола билмәз». Инаныр ки, бу сөзләр күчлү мәнәвијјата вә инанча малик бир инсанын һәгигәтидир. Сәрһәдләр аша-раг вицданы, намус-гејрәти горујуб сахламаг бу инсан үчүн һәјатда ән бөјүк шәрәф-

ләри музејинин мәсләһәтчиси Күлчәһрә Сејидованын, ДР әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси, Дәрбәнд шәһәринин Мәр-кәзи китабхана системинин директору Диана Әлијеваны Дәрбәнд Азәрбајчан Дәвләт драм театрын гурлушчу-режис-сору Јагут Хандадашеваны, Дағыстан Республикасынын Радио вә Телевизија верлиш-ләри ширкәтинин Азәрбајчан шөбәсинин баш редактору Зәһрә Шәрифованын мәнтигли савадлы тәсир едичи чыхыш-ларында онларын бир инсан кими Зејнәбә олан дәрин һәр-мәти вә еһтирамы, зәнкин јарадычылығына, мәһәббәти-нә анчаг гитбә етмәк оларды. Еләчәдә чыхышдарда Рүкәл торпагы чох мәшһур шәхсијјәт-ләр јетишдирдији онларын әл-кәмизин апарычы саһәләрин-дә уғурла ишләдији, елмизин, обамызын шәһрәтини артыр-дығыны хүсусилә гејд олунду. Нәғмәкар- шаирәмиз Зејнәб Дәрбәндлинин јетишмәсиндә бу кәндин сујуну вә торпагы-нын пајы олдуғу вурғуланды, ондан даһа уғурлу аддымлар атылмасы көзләнилдији бил-дирилди. Гонағлара јахшы зи-афәт верилди. Бундан сонра јекун сөзү јубиләра верилди.

евин диркетору Күлчәһрә Нәсәноваја вә мәдәнијјәт евинин ишчиләри Мәтанәт Әбдулкә-римоваја вә Бәнәвшә Кәри-моваја хүсуси тәшәккүрүмү вә миннәтдарлығымы билдирир онлара һалал олсун дејирәм.

К.Кәримов

Сөзүм ана

Һара кетсән, һарда орлсам,
Сәни кәзир көзүм Ана.
Мән бир јаралы шаирәм,
Сәнлә башлар сөзүм Ана.

Јолум, изим кол олубдур,
Гәлбим дәрдә гул олубдур.
Көз јашына јол олубдур,
Дәрддән солмуш үзүм Ана.

Сәни дүшүнүрәм елә,
Ағлајырам күлә-күлә.
Һамы дејир ки, сәбр елә,
Түкәнибдир дөзүм Ана.

Зејнәбинә сәнсән әлач,
Галдым нәфәсинә мөһтач.
Гурбана јохдур еһтијач,
Гурбанынам өзүм Анам.

Зејнәб Дәрбәндли

Жарыш мұзакирә едилмишдир

Бөлкенин шимал пайтахтынын даими нұмајәндәлијиндә Санкт-Петербург – Москва - Воронеж - Владикавказ – Маһачгала истигамәтиндә баш тутачаг блокада заманы Ленинградлы сакинләринин чәнуба көчүрүлмәсинин илденүмү илә әлагәдар «Онлары мұһарибәдән узаглашдырылдылар» марофону чәрчивәсиндә кечириләчәк мотосиклет жүрүшүнүн мұзакирәси кечирилмишдир.

Мотосиклет жарышмасынын кечириләчәјинә даим кениш мұзакирәдә Дағыстан Республикасынын даими нұмајәндәлијинин рәһбәри һәсән һәсәнов, бөлкәләрарасы «Саһил» идманын вә инчәсәнәтин инкишафына жардым ичтимаи тәшкилатынын сәдри Игор Пинчук вә Русија Федерасијасынын Мәркәзи малијә шөбәсинин сатыш үзрә тәмсилчиси Мәһәмәд Сајгидов иштирак етмишләр. Ону да диггәтинизә чатдыраг ки, бу ил кечириләчәк мотосиклет жарышы јубилеј жарыш олачаг. Чүнки бу аксија 2011-чи илдән башлајараг кечирилир.

Сонда көрүш иштиракчылары бу гәнаәтә кәлдиләр ки, белә жарышларын кечирилмәси кәнчләрин вәтәнпәрвәрлик тәрбијәсиндә вә Бөјүк Вәтән мұһарибәсинин мәдәни вә тарихи јаддашымызда мұһүм јер тутмасы бахымындан бөјүк әһәмијәт кәсб едир. Бу мұзакирәдә Дағыстан тәрәф бу жарыша һазыр олдуғуну вә ону дәстәкләдијини дә билдирди.

Јухарыда дејилдији кими, мотосиклчиләр габагчадан разылашдырылмыш гәјдаја әсасән ијүн ајынын 23-дә Санкт-Петербургда тәдбирин тәнтәнәли ачылыш мәрәсиминдән сонра Дағыстана тәрәф јола дүшәчәкләр. Мотосиклчиләри Маһачгала шәһериндә гаршылајараг тәнтәнәли тәдбирин даваманы республикамызын әразисиндә давам етдириләчәји дә диггәтә чатдырылды.

Дәләдузлар интернат сајтларда

Мүштәри мал сатышы барәсиндә елан јерләшдирир. Дәләдузлар зәнк едиб мала көрә пул көчүрүлмәсинин вачиблијини бәһанә кәтирәрәк сатычынын картынын мөлүматларыны өјрәнирләр. Сонра онлар сатычыдан тәсдиг кодуну өјрәнәрәк (јәни бу пул көчүрүлмәси үчүн ләзимдыр, дејә) картдакы пулу һесабадан силирләр. Бу схемин дикәр варианты – интернетдә «Тәһлүкәсиз алгы-сатгы» сахта сервисиндән истифада етмәкдир.

Тәһлүкәсиз һесаба
Бе сенаринин бир нечә варианты вар. Бунлардан бири чинајәткарлар банкоматдан пул чыхармајараг пулун бир баша һесаба көчүрүлмәсинин тәклиф едирләр. Нараһатчылыға көрә мүштәријә мұкафат да тәклиф олунур. Дәләдузлар хәбәрдарлыг едирләр ки, «банк» һесаба хидмәт шәртләринә көрә пулун оғурланмасына көрә мөсулијәт дашымыр вә она көрә дә пуллар чыхарылмаса, оғурлана биләр.

Банкын автоматик сәс хидмәти

Сәһбәт заманы дәләдузларын башлыча мөгсәди баш верәнләри дәрк етмәјә гојмамагдан өтрү (гајнар хәттлә банк әмәкдашы илә әлагә јаратмамаға) потенциал гурбаны даима рабитәдә сахланылмасына наил олмаг вә еләчә дә банк һесабы үзрә мөлүмәтын мөһз банк әмәкдашына өтүрүлдүјүнү әмин едәрәк онунла бирбаша әлагә јаратмаға јол вермәмәкдир.

Һазырда банк һүгүг-мұһафизә органлары әмәкдашлары кими

өзләрини тәклиф едән дәләдузлар «гара брокерләр» дәләдузлуғ едәркән «әвәз олунан нөмрәләр»дән истифада едир вә беләликлә вәтәндашларын етимадыны газана билирләр.

Гара брокерләр

Мүштәријә инвестицијалардан газанмаг тәклифи дахил олур. Етимад газанмаг үчүн дәләдуз «скајп» гошулмасы илә видео-рабитәдән истифада едәрәк, мүштәри илә бағланырлар. Пул вәсаитләрини дәләдузларын һесабына көчүрүлдүјүндән сонра онлар мүштәријә онун кәлиринин артмасыны кәстәрир, мүштәри бу пуллары алмаг истәјәндә дәләдузлар билдирирләр ки, бунун үчүн әләвә комиссия едәмәк ләзимдыр. Комиссия мүштәри пулу көрмәји дајандырырса, дәләдузлар рабитәјә чыхмағы сахлајырлар.

Узаглашдырылмыш кирмә програмы

Банкын тәһлүкәсизлик хидмәти зәнк едир: мүштәринин гурғусунда вирус мөјәјән едилр, антивирусу бошалтмаг вә гәджети сканер етмәк билдирилир. Скан едилән заман гурғуну истифада етмәк олмаз. Чүнки вирус кетдикчә јайыла биләр. Әслиндә исә мүштәри узаглашдырылмыш кирмә програмыны ишә салыр, «јохлама» заманы дәләдузлар мобил банка кирмәји имкан тапыр вә мүштәриләрин пулуну һесабадан чыхарырлар.

И.Е.Мустафајев, Русијанын ДИН ИШ-ин мүстәнтиги, әдлијә баш ләјтәнәнты

Редаксиянын нөвбәти ичласында редактор бир мұхбирин ишини мөһкәм тәнгид етди. Журналист көрәк көздән ити олсун,- деди.

Гәзетдә тәнгидә кениш јер вермәк ләзимдыр. Әкәр мұхбирләр фелјотон јазмырса, ондан журналист олмаз. Бир сөзлә, белә ишләмәк олмаз...

Ахырда ичласын гәрары бу олду ки, фелјотон шөбәсинин редактор вәзифәсини мәнә һәвалә етдиләр. Мәни, шәхсән редактор тәбрик етди вә мөвәффәғијәтләр арзулады.

Елә биринчи нөмрәдән гөләмими итиләдим, илк фелјотонумда

аз һәгигәт вар, лакин идман һәјатынын үстүндән гөләм чәкмәк олмаз. Мәкәр сән һәр күн јахынлыгдакы паркда, чајханаларда гочаларын, чаванларын, домино вә нәрд ојнадыгларыны көрмүрсәнми? Сән өзүн кечән ај мәнә чајханада нәрддән бир гонаглыг удузмамысан?!

Нә исә... Мәни бәрк данладылар. Нечә күн әлимә гөләм көтүрмәдим. Гәрара кәлдим ки, даһа һеч кәсин хәтринә дәјмәјим. Амма јенә әлим динч дурмады вә дәрдүнчү тәнгиди материалы јаздым. О өзфәалијәт коллективләринин ишинә аид иди. Бу дәфә

Гәзетдә фелјотон әһвалаты

лјотонумда иш вахты чох данышыб, һамянын вахтыны алан әмәкдашымызы биабыр етдим. Гәзет бөјүк мараг доғурду, анчаг фелјотона додаг бүзәнләр дә вар иди. Әмәкдаш редактора шикајәт етди. Редактор мәни чағырыб деди: «Фелјотон јахшыдыр, амма бу гәдәр сәртлик нөјә ләзимдыр?»

Доғрудур, о ишдә сәһбәтә чох јер верир, анчаг өз ишини билән адамдыр.

Мән тәнгиддән нәтичә чыхармағымы билдирдим.

Гәзетин нөвбәти нөмрәсиндәки тәнгиди јазымы бүтүн иш күнү мүркүләјән идарә башчысына һәср етдим. Јенә һәммин вәзијәтә дүшдүм вә редакторун сон сөзү бу олду: «Биз онун ишинин өһдәсиндән кәлә билмәдијиндән хәбәрдарыг, даһа гәзетдә биабыр етмәјин нә мәнәсы вар?»

Јенә сәрт јазмағымы бојнума алыб үчүнчү фелјотону шәһәрин идман һәјатына һәср етдим. Бу фелјотондан сонра саламымы аланларын сајы азалды. Мәни јенә редактор чағырды. Отағында өзүндән башга редаксиянын бир нечә әмәкдашы вә шәһәр идман комитәсинин сәдри дә вар иди. Сөзә идман комитәсинин сәдри башлады: «Бизим рәјимиз беләдир ки, фелјотонда бир

мәдәнијәт шөбәсинин мүдири сөзә өз тәнгиди нитгини белә башлады: «Һәр күн зүмзүмә едән, нағара, кларнет, гармон чалан оғлан вә гызларымызы көрмүрсән?»

Бунлар өзфәалијәт дејил, бәс нәдир?

Редактор үзүнү тәзәдән мәнә тутду: «Нөвбәти тәнгид һазырдырмы?»

Мән фикирли- фикирли дедим: «Тәзәчә башламышам. -Сабаһ тамамла, кәтир. Әлјазманы мәнә кәстәрмәмиш гәзетә вермә!»

Һәммин күн бүтүн кечәни ишләдим. Материалын форматыны бир нечә дәфә дәјишдим, анчаг һеч нә алынмады. Сәһәр әлјазманы редактора шәхсән тәгдим етдим.

Бу мәним ишдән чыхмағым һаггында әризә иди.

Таһир Салех

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Уважаемые абитуриенты!

Филиал ДГУ в г. Дербенте осуществляет приём не только на высшее образование по направлениям подготовки «Экономика» и «Юриспруденция», но и имеет лицензию на ведение образовательной деятельности по специальностям среднего профессионального образования: «Экономика и бухгалтерский учёт» (по отраслям), «Право и организация социального обеспечения» (с присвоением квалификации «Юрист»).

Прием в филиал для обучения по заявленным образовательным программам среднего профессионального образования (СПО) осуществляется на базе основного общего образования и среднего общего образования. Выпускники колледжа могут продолжить обучение в филиале для получения высшего образования по ускоренной программе. При филиале также функционируют курсы повышения квалификации и профессиональной переподготовки.

Наш адрес: г. Дербент, ул. Гейдара Алиева 11.
E-mail: derfildgu@mail.ru; dgu_derbent; тел. 8(87240)4-11-01; 8(87240)4-12-90; 8928 578 29 07 Добро пожаловать в филиал ДГУ в г. Дербенте!

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.Һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мұхбирләр:
Һ.Һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. УМАРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ

Еһм оператору
А.Ј.АФАКИШИЈЕВА

Баш мұһасиб
М. И.РӘНИМОВА

**РЕДАКСИЈАНЫН
ВӘ НӘШРИЈАТЫН
ҮНВАНЫ:**

368600, Дағыстан
Республикасы,
Дәрбәнд шәһәри,
Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш
редактор 89894856030,
үмүми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә
чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шәһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын
кејфијәти барәдә
мәтбәәјә мұрациәт едә
биләрсиниз.

Рабитә, информасија
технолокијалары вә күтләви
коммуникасијалар саһәсиндә
нәзарәт үзрә Федерал
хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија
васитәләринин гејдијјаты
һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, инфор-
масија технолокијалары вә
Күтләви коммуникасијалар
саһәсиндә нәзарәт үзрә
Федерал хидмәт идарәси.
П/И № ТУ05-00349 01
декабр 2016.

Материалларда кедән факт-
лар үчүн мөүллифләр мө-
сулијәт дашыјырлар. Мүөл-
лифләрин мөвгеји илә редак-
сијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә
биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды:
15. 04. 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №